

Nr 327

Av herr **Jansson, Erik**, om en översyn av folkpensioneringslagens bestämmelser angående beräkningen av inkomst av fastighet och kapital.

I lag 29 juni 1946 om folkpensionering stadgas i § 13 bland annat följande:

»mom. 1. Med årsinkomst avses i denna lag all den inkomst för år räknad, som någon skäligen kan antagas komma att under den närmaste tiden åtnjuta. Såsom inkomst räknas icke folkpensionsförmån, allmänt barnbidrag, sjukhjälp från allmän sjukkassa eller understöd som någon på grund av skyldskap eller svågerlag må vara föranledd att utgiva.

mom. 2. Där inkomst helt eller delvis utgöres av naturaförmåner, skall uppskattningen verkställas efter regler, som fastställas av Konungen.

Vid uppskattningen av förmögenhets avkastning skall denna höjas med 10 procent av det belopp, varmed förmögenheten må överstiga för gift pensionsberättigad 7 500 kronor och annan pensionsberättigad 10 000 kronor.»

Denna årsinkomst, som varje pensionär enligt bestämmelserna i § 13 påföres, inverkar på de inkomstprövade förmånerna, bland annat hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg i den mån årsinkomsten överstiger för gift pensionär 750 kronor och för annan pensionsberättigad 1 000 kronor.

Detta innebär, att pensionsberättigad, som äger fastighet eller kapital, enligt mom. 2 st. 2 i många fall påföres en inkomst, som till stora delar är skenbar men som inverkar på storleken av de inkomstprövade pensionsförmånerna.

Från ingivna ansökningar till en av Stockholms läns pensionsnämnder kan här återges några siffror för att belysa förhållandena i denna fråga, därvid endast de siffror medtagits, som kan vara erforderliga i förevarande hänseende.

1. Två makar äger en enfamiljvilla, taxeringsvärde 31 000 kronor, skuldfri.

Beräknad bostadsförmån 740 kronor

Hemmavarande barn 1 100 »

Skärpning: 10 % av 16 000 kr . 1 600 »

3 440 kronor, vardera 1 720 kronor.

På grund av den framräknade inkomsten utgår ej något kommunalt bostadstillägg, varjämte hustrutillägget reduceras med 127 kronor per år trots att den egentliga, kontanta inkomsten stannar vid totalt 1 100 kronor. Det bör påpekas, att det icke sällan förekommer att hemmavarande barn icke utgiver till föräldrarna den av pensionsnämnden beräknade hyresandelen.

2. Två makar äger en tvåfamiljsvilla, taxeringsvärde 52 000 kronor, skuld 12 000 kronor.

Inkomst av hyror	3 480 kronor	
Beräknad bostadsförmån	740 »	4 220 kronor
Avgår omkostnader		880 »
		<hr/> 3 340 kronor
Skärpning	2 500 »	
		<hr/> 5 840 kronor

Här utgår ej något kommunalt bostadstillägg och hustrutillägget reduceras med 927 kronor, trots att den verkliga årsinkomsten endast är 2 600 kronor, vilket belopp med 1 100 kronor överstiger den avdragsfria inkomsten i detta fall. Den schablonmässigt uppskattade förmögenhetsavkastningen jämte den beräknade bostadsförmånen betyder här mistade förmåner å tillsammans 1 767 kronor.

Dessa två exempel visar att den som har skaffat sig fastighet och under årens lopp lyckats klara sina lån helt eller delvis kommer i en ofördelaktig ställning, när det gäller att komma i åtnjutande av samhällets stöd. Samma är förhållandet med pensionsberättigad med kapital å bank. Här ställs en grupp, som har visat en god samhällsanda, på undantag och kommer i ett betydligt sämre läge än andra grupper. Även villaägaren har kostnader för sin bostadslägenhet och dessa kostnader är många gånger lika stora som för den, som har lägenhet. I senare fallet kan kommunalt bostadstillägg utgå för hela kostnaden, medan i det förra fallet den pensionsberättigade kan bli tvungen att med sin ålderspension bestrida hela eller del av hyreskostnaden.

Utän tvivel måste man reagera mot det utslag, som lagstiftningen ger i förevarande avseende. Och det kan näppeligen ha varit lagstiftarens mening att folkpensionärerna med eget hem liksom folkpensionärer med kontanta (eller liknande) sparmedel skall diskvalificeras på sätt som nu blir förhållandet. För egnahemsägarna kommer självfallet de nuvarande bestämmelserna att bli fullständigt orimliga, om taxeringsvärdena å egna hem i samband med den allmänna fastighetstaxeringen år 1957 kommer att undergå en väsentlig höjning. Det är därför angeläget att lagstiftningen skyndsamt ändras på ifrågavarande område så, att nuvarande bristfälligheter elimineras.

Med stöd av vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t begära

dels skyndsam översyn av bestämmelserna i lagen om folkpensionering beträffande beräkandet av inkomst av fastighet och kapital för bestämmande av inkomstprövade folkpensionsförmåner i syfte att eliminera de brister, som i detta hänseende nu vidlåder lagstiftningen,

dels ock att denna översyn verkställles inom sådan tid, att resultatet av 1957 års allmänna fastighetstaxering ej kommer att innebära försämrade folkpensionsförmåner för den grupp av folkpensionärer, som har egna hem.

Stockholm den 25 januari 1957

Erik Jansson

•